

Protokół

24. posiedzenia 4. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 20. października 1881.

Początek o godzinie 12. minut 25 rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: pp. Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański, Jan hr. Stadnicki.

Obecnych posłów 133.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oświadcza, iż protokół z 22. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów, a protokół z 23. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz Jasiński Józef odczytnje spis petycyi od Nr. 644 do 650 wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 20. października 1881, a przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej Nr. 644, 645, — drogowej Nr. 646.

P. Turzański wnosi, ażeby pet. Nr. 646 ks. Jana Sieleckiego w sprawie budowy mostu na rzece Wereszyca, przydzieloną komisji drogowej, przekazać Wydziałowi krajowemu z poleceniem spiesznego załatwienia sprawy.

Marszałek oświadcza, iż podda ten wniosek pod głosowanie po odczytaniu całego spisu petycyj.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje dalszy ciąg spisu petycyj, przydzielonych komisjom: drogowej Nr. 647, — petycyjnej Nr. 648, 649, budżetowej Nr. 650.

Izba uchwała wniosek p. Turzańskiego i przekazuje pet. ks. Jana Sieleckiego Wydziałowi krajowemu z poleceniem spiesznego załatwienia sprawy.

P. Turzański odczytuje interpelację p. Ochrymowicza i towarzyszy do c. k. komisarza rządowego w sprawie uregulowania szkół ludowych w Drohobyczu.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę odstąpi c. k. komisarzowi rządowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest dalszy ciąg rozprawy w przedmiocie reformy administracji.

Przemawiają pp. Wojciech Dzieduszycki jako generalny mowca za wnioskiem mniejszości, Zatorski jako generalny mowca za wnioskiem większości komisji, Czaykowski Alfons jako spr-

wozdawca mniejszości komisji, Gross jako sprawozdawca większości komisji, Kowalski Bazyli w sprawie sprostowania faktu.

P. Chrzanowski wnosi, ażeby jego wniosek uczyniony na 23. posiedzeniu (umieszczony w protokole z dnia 19. października 1881) przekazać komisji gminnej do rozstrząśnienia z poleceniem, iżby komisya na jutrzejszem posiedzeniu zdała sprawę, oraz uprasza o odroczenie do jutra szczegółowych rozpraw nad odpowiedzią proponowaną przez komisję.

Izba odrzuca ten wniosek p. Chrzanowskiego i przystępuje do rozprawy szczegółowej nad wnioskami większości i mniejszości komisji.

Sprawozdawca komisji p. Gross odczytuje wstęp i punkt I. wniosku większości, które opiewają:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Na zapytanie c. k. Rządu co do ograniczenia podwójnej administracji celem jej uproszczenia Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi razem z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza co następuje:

I. Sejm wyraża uznanie c. k. Rządowi za to, że zwrócił uwagę na potrzebę reformy administracji, a zasiągając w celu jej przeprowadzenia zdania Reprezentacji poszczególnych królestw i krajów, złożył niewątpliwy dowód konstytucyjnego poszanowania zasady ich autonomii.

Wszelako nie sądzi, iżby jakakolwiek reforma tego rodzaju, a mianowicie reforma oparta na ograniczeniu podwójnej administracji w kraju mogła skutecznie i z prawdziwą dla kraju korzyścią być przeprowadzona, nie będąc stosownie do odrębnych potrzeb i właściwości kraju naszego jednolicie w związku z całością reform administracji obmyślana. Tym zaś warunkom stałoby się wtedy tylko w pełnej mierze zadość, gdyby Sejm miał prawo stanowić o zasadach organizacji władz administracyjnych tak rządowych jakoteż autonomicznych w naszym kraju“.

Po przemówieniu pp. Wolańskiego Erazma i Czartoryskiego zamknięto na wniosek p. Grocholskiego dyskusję, a po przemówieniu p. Golejewskiego i zrzeczeniu się głosu przez sprawozdawcę komisji, uchwała Izba wstęp, ustęp pierwszy i drugi punktu I. wniosku komisji.

Marszałek odracza posiedzenie o godzinie 3. minut 53 po południu do godziny 8. wieczór.

Dalszy ciąg 24. posiedzenia o godzinie 8. minut 16 wieczór przy dostatecznej liczbie posłów.

Po przemówieniu p. Abrahamowicza co do formalnego traktowania, Marszałek zarządza odczytanie wniosku większości komisji.

Sprawozdawca komisji p. Gross odczytuje II. punkt wniosku komisji.

Izba uwalnia sprawozdawcę mniejszości od odczytania odnośnego wniosku.

Przy rozprawie szczegółowej przemawiają pp. Onyszkiewicz, Czerkawski, Czartoryski i Męciński.

Po zamknięciu dyskusji na wniosek p. Splawińskiego przemawiają zapisani jeszcze do głosu pp. Polanowski, Zatorski, Czaykowski Alfons jako sprawozdawca mniejszości komisji, Gross jako sprawozdawca większości komisji, wreszcie p. Wodzicki Ludwik w sprawie faktycznego sprostowania.

Marszałek oświadcza, iż podda pod głosowanie najprzód wniosek mniejszości, ponieważ uważa go za poprawkę do wniosku większości komisji.

Izba odrzuca punkt II. wniosku mniejszości.

Co do głosowania nad wnioskiem większości, czyni wniosek p. Bartmański, ażeby ustępami głosować.

P. Gross popiera ten wniosek.

Marszałek poddaje pod głosowanie 1. ustęp II. punktu wniosku większości.

Izba odrzuca ten ustęp; — odrzuca również drugi ustęp punktu II, odrzuca wreszcie ustępy sub. lit. a, b, c, wniosku większości komisji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na r. 1882. Sprawozdawca p. Chrzanowski.

W ogólnej dyskusji przemawiają pp. Madeyski, Goldmann, sprawozdawca, c. k. komisarz rządowy i sprawozdawca powtórnie.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Izba uchwała głosowanie tytułami i uchwała według wniosku komisji bez rozprawy:

Wydatki funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej.

1. Koszta zarządu	23.000 zł.
2. Spłata kapitałów przez losowanie obligacyj	1,610.700 „
3. Kwoty wyrównawcze:	
a) w kapitale	300 „
b) w rentach	150 „
4. Renty dla uprawnionych	1,958.485 „
5. Nadzwyczajne wydatki	76.580 „
Razem	<u>3,669.215 „</u>

Pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej:

Od obowiązanych.

1. wpłata kapitałów	3.155 zł.
2. wpłata na renty	633 „
3. odsetki za zwłokę i inne dochody	5.355 „

II. Dochody własne.

4. odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	42.746 „
--	----------

III. Od kraju.

5. Dodatek indemnizacyjny do podatków	2,044.434 „
---	-------------

IV. Ze skarbu państwa.

6. Subwencya ze skarbu państwa	1,499.964 „
7. Część zapasu kasowego, pozostałego z końcem 1880. r.	72.928 „
Razem	<u>3,669.215 zł.</u>

Wydatki dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej.

1. Koszta zarządu	12.500 zł.
2. Spłata kapitałów przez losowanie	892.500 „
3. Kwoty wyrównawcze:	
a) w kapitale	50 „
b) w rentach	50 „
4. Renty dla uprawnionych	1,139.957 „
5. Nadzwyczajne wydatki	8.000 „
Razem	<u>2,053.557 zł.</u>

Pokrycie wydatków funduszu indemn. Galicyi zachodniej.

1. Wpłata kapitałów	1.841 zł.
2. „ rent	678 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	5.313 „
4. Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	23.896 „
5. Dodatek indemnizacyjny do podatków	803.363 „
6. Dotacya ze skarbu państwa	1,125.036 „
7. Część zapasu kasowego pozostałego z końcem 1880. r.	93.430 „

Razem więc dochody funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej 2,053.557 „

Sprawozdawca p. Chrzanowski czyta następującą uchwałą finansową:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej i funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej w r. 1882, Sejm ustanawia w obu tych częściach kraju dodatek do podatków stałych po 30 centów do każdego złotego całej należności podatku“.

Izba uchwała wnioszek ten bez rozpraw.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie:

Wydatki funduszu indemnizacyjnego W. Ks. Krakowskiego

1. Koszta zarządu	900 zł.
2. Spłata kapitałów przez losowanie	91.350 „
3. Renty dla uprawnionych	94.919 „
4. Wydatki nadzwyczajne	400 „

Przezo ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego Krakowskiego w r. 1882 187.569 „

Izba uchwała rubrykę tę wydatków bez rozpraw.

Marszałek poddaje pod głosowanie:

Pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego W. ks. Krakowskiego

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów	1.535 zł.
2. „ rent	220 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	1.381 „

II. Własne dochody.

4. Odsetki od zakupionych obligacyi indemn.	6.092 „
---	---------

III. Od kraju.

5. Dodatek indemnizacyjny do podatków	166.442 „
6. Część zapasu pozostałego z końcem 1880. r.	11.899 „

Razem dochody funduszu indemn. krakowskiego 187.569 „

Izba uchwała pokrycie to bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta następującą uchwałą finansową:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego w roku 1882., Sejm ustanawia w Wielkim Księstwie Krakowskim dodatek do podatków stałych po 20 centów do każdego złotego całej należności podatku“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw, a następnie uchwała w drugim czytaniu przyjęte preliminarze funduszy indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego i w trzecim czytaniu.

O godzinie 11. w nocy zamyka Marszałek posiedzenie i zapowiada następne na 21. października 1881 o godz. 10. rano z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 25. posiedzenia, 4. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w piątek dnia 21. października 1881 o godzinie 10. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Czerkawskiego w przedmiocie zaprowadzenia stałej katedry historii polskiej na uniwersytecie lwowskim.

2. Trzecie czytanie uchwał w przedmiocie utworzenia krajowego zakładu kredytowego. Sprawozdawca poseł Russocki.

3. Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie udzielenia jednorazowego zasiłku na ukończenie szpitala izraelskiego w Krakowie. Sprawozdawca poseł Rapoport.

4. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Pietruskiego w przedmiocie urządzenia pomieszkania dla Marszałka krajowego w gmachu sejmowym. Sprawozdawca poseł Popiel Paweł.

5. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie stałego kwaterunku wojsk w kraju. Sprawozdawca poseł Pilat.
6. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie przemysłu domowego i drobnego. Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.
7. Sprawozdanie komisji prawniczej co do zmiany ustawy państwowej z 29. lutego 1880 o chorobach zaraźliwych zwierzęcych. Sprawozdawca p. Wesółowski.
8. Sprawozdanie komisji naftowej w przedmiocie uregulowania opłat skarbowych i podatków odnośnie do przemysłu górniczego. Sprawozdawca p. Fedorowicz.
9. Sprawozdanie komisji naftowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawach górniczych. Sprawozdawca p. Fedorowicz.
10. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie zmian terytoryalnych w okręgach sądów powiatowych. Sprawozdawca p. Spławiński.
11. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie regulacji rzeki Wisłok. Sprawozdawca p. Gorajski.
12. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie terytoryalnej zmiany sądu powiatowego i starostwa w Tńrce, Staremmieście, Drohobyczu, Samborze itd. Sprawozdawca p. Waygart.
13. Sprawozdanie komisji prawniczej co do zmiany regulaminu sejmowego. Sprawozdawca p. Bazyli Kowalski.
14. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie subwencji dla sadowniczo-ogrodniczej szkoły w Tarnowie. Sprawozdawca p. Gross.
15. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie utworzenia stypendyów dla uczniów szkoły ogrodniczo-sadowniczej we Lwowie. Sprawozdawca p. Gross.
16. Sprawozdanie komisji edukacyjnej w przedmiocie subwencji dla wyznaniowej izraelskiej szkoły ludowej w Brodach. Sprawozdawca p. Małecki.
17. Sprawozdanie komisji edukacyjnej w sprawie ustanowienia osobnych katechetów przy seminariach nauczycielskich we Lwowie i Krakowie. Sprawozdawca p. Tarnowski Stanisław.
18. Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie wymierzania pięcioleć, emerytur, pensyj wdowich i dodatków na wychowanie dzieci dla urzędników i służby drogowej. Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan.
19. Sprawozdanie Wydziału krajowego o opłatach gminnych (Wykaz A). Sprawozdawca p. Smolka.
20. Sprawozdanie komisji administracyjnej z projektem do ustawy budowniczej dla 29 gmin miejskich. Sprawozdawca p. Czajkowski Jan.
21. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zniesienia prawa propinacyi w mieście Samborze. Sprawozdawca p. Madeyski.
22. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie opustu podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych. Sprawozdawca p. Onyszkiewicz.
23. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie zmiany statutów banku włościanskiego. Sprawozdawca p. Wesółowski.
24. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie stosunku banku włościanskiego do jego dłużników. Sprawozdawca p. Wesółowski.
25. Sprawozdanie Wydziału krajowego o koncesyach na pobór myt i kopytkowego (Wykaz B). Sprawozdawca p. hr. Badeni.
26. Sprawozdania o petycyach, które obciążają budżet.

Marszałek krajowy
Zybliekiewicz w. r.

Sekretarze :
Jasiński w. r.
Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 20. października 1881.

644. Gmina Brzeżany, przez p. Buchwalda, izby na posady nauczycieli tamtejszej szkoły rozpisywano konkurs.
645. Rychter Józef, profesor szkoły politechnicznej, przez p. Scipio, o subwencję na podróż naukową.
646. Ks. Jan Sielecki Dzurdz, przez p. Turzańskiego, o przyspieszenie budowy mostu na rzece Wereszyca.
647. Wydział powiatowy Nowytarg, przez posła Czartoryskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy drogi gminnej Nowytarg-Zakopane.
648. Mieszkańcy gminy Niżankowic, przez p. J. Czajkowskiego, o opust zaległych odsetków z kapitału dłużnego za kupione grunta folwarku Wyhadowa.
649. Michał Kuszniereńko, nauczyciel, przez p. Sawczyńskiego, o zapomogę.
650. Stanisław hr. Dzieduszycki i Marya Marcelina Darowska, przez p. Smarzewskiego, o uwolnienie budynków zakładu Sióstr Niepokal. Poczęcia N. P. Maryi w Jarosławiu od dodatku do podatków.